

Eerste waarneming van Bonaparte's strandloper (*Calidris fuscicollis*) in Nederland

door

Mr J. KIST, Mr J. H. KLATTE en J. SWAAB

(With summary : First record of *Calidris fuscicollis* in the Netherlands.)

Op Zondag 26 October 1952 bevonden wij ons aan de „zoete” Brielse Maas-oever op „De Beer”, toen onze aandacht werd getrokken door vijf laag om ons heen zwenkende steltlopermpjes, welke wij aan het „tit, tit”-geroep herkenden als kleine strandlopers (*Calidris minuta*).

Toen wij de vogels, die kennelijk door onze aanwezigheid draalden om neer te strijken en geruime tijd bleven rondvliegen, in de kijker namen (optiek Leitz 10 × 60, Zeiss 10 × 50 en Evans 7 × 50), viel ons onmiddellijk op, dat één der vogels zuiver witte bovenstaartdekveren had, welke — in de vorm van een brede, gebogen witte band — scherp afstaken tegen de haast zwart lijkende staart. Daar de vlucht van deze vogel bovendien een weinig groter was dan van de vier andere vogels, was onze eerste argeloze gedachte, dat wij met een krombekstrandloper (*Calidris testacea*) te doen hadden en dat dus — gezien de grootte-verhoudingen — zijn metgezellen bonte strandlopers (*Calidris alpina*) moesten zijn. Nadat de vogels op vrij grote afstand naast een zilverpluvier (*Squatarola squatarola*) waren neergestreken, bleek ons, dat deze laatste hypothese niet juist kon zijn, omdat de vogels nauwelijks zo groot als een mus waren, terwijl ook van een relatief lange snavel niets te zien was.

Na enige tijd vlogen de vogels weer op en konden wij andermaal de blinkend witte „stuit” (markanter dan bij de krombekstrandloper) van het bewuste exemplaar constateren. Thans vielen de vogels vlak bij ons in, zodat wij hen — met de zon in de rug — op een afstand van 25 à 30 m rustig konden observeren. Alstoen bleek ons, dat wij inderdaad met vier kleine strandlopers te doen hadden en dat het vijfde exemplaar zonder twijfel géén krombekstrandloper was.

De vogel had een korte, rechte snavel, nauwelijks zo groot als de kop, terwijl de bovenzijde van het lichaam op dezelfde wijze gekleurd en getekend was als bij de *minuta*'s. Tevens viel op, dat de vogel op de borst grauwer was dan de *minuta*'s, alhoewel lang niet zo uitgesproken als bij de kleinste strandloper (*Calidris temminckii*). Tenslotte bleek, dat het exemplaar — ook in de zit — een fractie groter was dan de *minuta*'s, doch naar schatting kleiner dan zelfs de kleinste *alpina*. In de vlucht was slechts een zwakke lichte vleugelstreep zichtbaar. Poten en snavel leken zwart.

Ter plaatse determineerden wij de vogel als een *Calidris fuscicollis* (Vieill.) in winterkleed (White-rumped Sandpiper volgens de

A.O.U. Check-List), waaraan, in navolging van het Engelse Handbook, de Nederlandse benaming van Bonaparte's strandloper zou kunnen worden gegeven. Deze determinatie werd na raadpleging der literatuur en na bezichtiging en vergelijking van het zich in het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden bevindend materiaal volkomen bevestigd. De door ons onder gunstige omstandigheden waargenomen kenmerken sluiten de mogelijkheid van een andere determinatie uit.

Bonaparte's strandloper is een vogel, die in het arctische gebied van Noord-Amerika (o.a. op Baffin Island) en waarschijnlijk ook op Groenland broedt en in de herfst langs de Atlantische kust doortrekt om in Zuid-Amerika te overwinteren. Tot dusverre werd deze soort in Engeland slechts vijftien keer — voornamelijk in de maanden October en November — met zekerheid aangetroffen. Op het vasteland van Europa werd de soort niet eerder waargenomen. De soort, waarvan een exemplaar op 12 October 1860 bij Zürich zou zijn geschoten, wordt door HALLER in zijn „Artenliste der Schweizerischen Avifauna" (1951) slechts hypothetisch opgenomen.

Vermeldenswaard is nog, dat blijkens de bij het K.N.M.I. te De Bilt verkregen inlichting in het tijdvak van 22—24 October 1952 zware Westelijke stormen over de Atlantische Oceaan hebben gewoed, waarvan het door ons waargenomen exemplaar kennelijk het slachtoffer is geworden. (Eén der K.L.M.-vliegtuigen maakte op 24 October een record-vlucht Canada-Amsterdam met behulp van een staartwind van 157 km per uur.)

Hoewel onze waarneming veldornithologisch aan geen twijfel onderhevig is, menen wij de vraag, of deze waarneming de opneming van Bonaparte's strandloper in de Nederlandse avifauna wettigt niet te kunnen beantwoorden. De beantwoording dier vraag hangt immers af van het standpunt, dat men bewijstechnisch inneemt ten aanzien van waarnemingen van nieuwe aanwinsten voor een nationale avifauna. Stelt men als algemene eis, dat de eerste waarneming ener soort slechts door verzameling kan worden bewezen, dan is het duidelijk, dat onze waarneming slechts aanleiding kan geven tot de hypothetische registratie van Bonaparte's strandloper.

Summary: First record of *Calidris fuscicollis* in the Netherlands. On October 26th 1952 a Bonaparte's Sandpiper (*Calidris fuscicollis*) was seen under favourable circumstances among 4 Little Stints (*Calidris minuta*) at the bird-sanctuary "De Beer" near Hook of Holland.

The bird was just a trifle larger than its companions, though smaller than Dunlin. The black bill was short and straight, hardly as large as head. The upper parts were of same colour and markings as in *minuta*'s. In flight the bird showed a conspicuous white "rump" (actually the upper tail coverts), sharply contrasting with dark tail. A light wingstripe was not very marked. The breast was faintly suffused with brownish grey.

This bird of the arctic coasts and isles of N. America, breeding on Baffin Island and probably on West Greenland, apparently was driven off from its migration route by the exceptionally strong Western gales, which swept the Atlantic a few days before its being observed for the first time in Continental Europe.